

Deze bespreking werd door de redactie uit het Frans vertaald. Op aanvraag kan deze originele versie bekomen worden op het redactiesecretariaat.

Peter LAROY, „*Aan de wieg van de Vlaamse Beweging...*” *De geschiedenis van het Willemsfonds in Eeklo en het Meetjesland*; Gent, Liberaal Archief, 1993; 102 blz., 500 frank.

Tijdens de twee voorbije decennia werd in Vlaanderen met overheidssteun een structuur uitgebouwd van archief-en documentatiecentra met ideologische signatuur. Zo werden achtereenvolgens het Katholiek Documentatie-en Onderzoekscentrum (Leuven), het Archief en Museum van de Socialistische Arbeidersbeweging (Gent), het Liberaal Archief (Gent) en het Archief en Documentatiecentrum voor het Vlaams-nationalisme (Antwerpen) opgericht. Of dat in principe een gunstige ontwikkeling is geweest, kan eventueel worden betwist. Zeker als men vaststelt dat het Rijksarchief (in Brussel en in de provincies) in tal van opzichten nog altijd „*een instelling in nood*” is, zoals erealgemeen rijksarchivaris Dr. Carlos Wyffels het ooit stelde. Daar staat echter tegenover dat de bovengenoemde, zuilgebonden instituten kwalitatief hoogstaand wetenschappelijk werk presteren en dat zij o.a. in een vrij hoog tempo zeer degelijke historische publikaties afleveren, ook inzake de Vlaamse Beweging.

Zo geeft het Liberaal Archief sinds enige tijd stevige impulsen aan de geschiedschrijving van en over het Willemsfonds, waarbij men met de jongste uitgave voor het eerst ook nadrukkelijk de aandacht richt op de plaatselijke geschiedenis. Waarom de keuze daarbij precies op deze regio viel staat nergens expliciet vermeld, maar met *De Geschiedenis van het Willemsfonds in Eeklo en het Meetjesland* levert historicus Peter Laroy alvast een boekwerk af dat een representatieve staalkaart schetst van de werking en de achtergronden van een gemiddelde Willemsfondsafdeling tijdens de twintigste eeuw.

Het Willemsfonds startte in Eeklo inderdaad pas vrij laat, in 1902, maar er bestond toen in en om deze Oostvlaamse provincie stad wel al een roemrijke vrijzinnig-liberale en vlaamsgezinde traditie, die terugging tot Jan Frans Willems, Karel Lodewijk Ledeganck, Pieter Ecrevisse e.a. Vandaar ook dat het inleidende hoofdstuk terecht de titel meekreeg *De diepe wortels van het Willemsfonds*. De periode vanaf 1902 en tot op heden, het eigenlijke onderwerp van deze studie, stelt minder glorieuze namen in de schijnwerper, van wie de meesten wellicht ook de hierziene editie van de *Encyclopedie van de Vlaamse Beweging* niet zullen halen. Toch was wat zij realiseerden meer dan verdienenlijjk „dagwerk voor Vlaanderen”, in wisselende omstandigheden en met vallen en opstaan, dat nu met recht en reden wordt gememoreerd middels een fraai gepresenteerde historische monografie. Om het te zeggen met een citaat uit het voorwoord van Arnold Sevenoo, erevoorzitter van het Willemsfonds van Eeklo „een boeiend stuk, liberaal-vrijzinnig geïnspireerd Eekloos en Meetjeslands leven en streven... In de geest van 'Klauwaert en Geus.'”

Nico VAN CAMPENHOUT